

Hoe gaat het met de beekprik?

De beekprik is de kleinste van de drie priksoorten die in Nederland voorkomen. Zoals hun naam al verradt, leven ze in beeksystemen. In de vorige eeuw raakten veel beken ongeschikt als leefgebied, door het rechtekken van waterlopen en vervuiling. De afgelopen decennia is echter veel geïnvesteerd in beekherstel en een betere waterkwaliteit. Toch staat het leefgebied van de beekprik de laatste jaren onder druk, door steeds vaker terugkerende droogte en opwarming van het water.

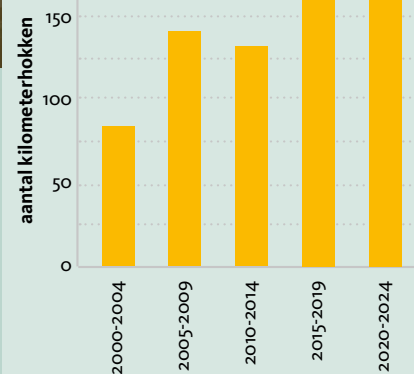
Verspreiding neemt toe

In Overijssel, Gelderland, Noord-Brabant en Limburg komen nog meanderende beken voor met een goede waterkwaliteit, structuurrijke oevers en een geschikte bodemstructuur. In deze gebieden wordt de beekprik de laatste jaren in steeds meer kilometerhokken waargenomen. Deze toename in verspreiding kent meerdere verklaringen. Naast een toegenomen waarnemingsintensiteit is de soort in Noord-Brabant succesvol geïntroduceerd in de Reusel, met dieren uit de Dommel en Keersop. Sindsdien breidt de populatie zich daar zelfstandig uit. Ook profiteren beekprikken van beekherstelmaatregelen die op steeds meer plekken in Nederland zijn uitgevoerd, zoals in de Tongelreep, waar inmiddels nieuwe kilometerhokken zijn bezet. Tegelijkertijd

kan ook herverdeling optreden: bij droogval van bovenstroomse delen trekken beekprikken noodgedwongen naar stroomafwaarts gelegen delen.

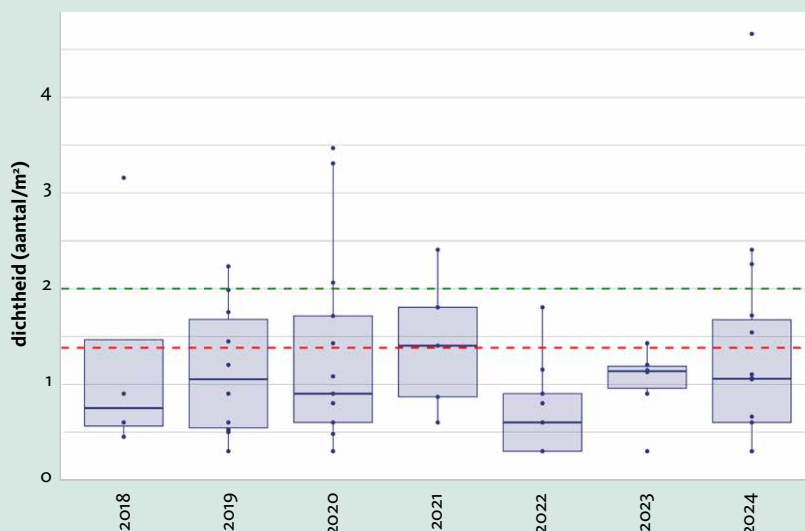
Ontwikkeling van de larvenpopulaties

Sinds 2018 onderzoekt RAVON larvenpopulaties binnen het NEM Meetprogramma Zoetwatervissen met een gestandaardiseerde methode. Op 20 punten, verspreid over een traject van 100 meter, wordt een ronde cilinder in de bodem gedrukt, waarna alle beekpriklarven binnen die cilinder worden geteld en ingedeeld op lengteklasse. Zoals vorig jaar in de RAVON Balans werd gerapporteerd, nemen de larvenaantallen gemiddeld af. De dichtheid ligt in de meeste beken beneden de 1,5 larven per m^2 – terwijl voor een gezonde populatie

Verspreiding van de beekprik in Nederland. Weergegeven is het totaal aantal unieke kilometerhokken waarin de soort is waargenomen.

een ondergrens van twee larven per m^2 wordt aangehouden. Toch vindt voortplanting nog steeds succesvol plaats: in vrijwel alle populaties zijn alle lengteklassen vertegenwoordigd. De droge jaren tussen 2018-2022 en ook 2025 hebben waarschijnlijk een negatieve invloed gehad. Bij droogval van beektrajecten, overleeft een deel van de populatie niet. Het is daarom belangrijk de ontwikkeling van de beekprik te blijven volgen. Verwacht wordt dat grootschalig herstel van stroomgebieden nodig is, om kwetsbare soorten als de beekprik te behouden in een veranderend klimaat.

Dichtheid van beekpriklarven per beek. Sinds 2018 worden vaste trajecten op gestandaardiseerde wijze bemonsterd in meerdere provincies. De rode stippellijn geeft gemiddelde dichtheid weer, de groene stippellijn markeert de referentiewaarde voor een gezonde populatie: 2 larven per m^2 .

